

Poolloodusliku koosluse hooldamise toetuse nõuete hindamismatriksid

Toetusõiguslikkuse nõude rikkumisel toetust ei maksta või see tühistatakse täielikult. Baasnõude ja põhitegevuse nõude rikkumist hinnatakse 3 aspektist lähtuvalt:

- a) Raskus sõltub eelkõige selle tagajärgede olulisusest. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt tagajärgede mõjust eesmärgile.
- b) Ulatus sõltub eelkõige selle mõjust kogu tegevusele. Määratakse % kindlakstehtud pindalast, millises ulatuses oli rikkumine. Mida suurem %, seda suurem on mõju kogu tegevusele.
- c) Kestus sõltub eelkõige selle mõju ajalisest ulatusest või kas seda mõju on võimalik mõistlike vahenditega lõpetada. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt mõju kestvusest ja mõju lõpetamisest.

Toetussummat vähendatakse protsendi võrra, mis leitakse **raskuse ja kestuse koefitsientide ja ulatuse protsendi korrutamisel**.

Igale nõudele on arvestatud vaikumisi maksimum vähendamise % toetussummast. Eestleitud olukorda arvesse võttes võib erandjuhtudel hinnata matriksist erinevalt. Juhul, kui tegemist on raske rikkumisega, siis võib % olla suurem kui maksimumina määratud. Kui tegemist on ränga rikkumisega (pettus, tahtlik rikkumine) võib raskuse ja püsivuse koefitsiente muuta selliselt, et taotleja jääb toetusest ilma.

Korduvus - käesoleva aasta rikkumine korrutatakse selle või sarnase nõude rikkumiste arvuga. Rikkumine teist korda, siis x 2 jne.

Alates 2015. aastast nelja eelneva aasta jooksul (st alates 2011. aastast) sama nõude rikkumisel, sõltumata millise meetme raames nõuet rikuti, märgitakse korduvus ühe korra kuni 2015. aastani. Pärast 2015. aastat korduvate rikkumiste tuvastamisel korrutatakse käesoleva aasta vähenduse protsent rikitud kordade (n.ö aastate) arvuga.

Näide: käesoleval aastal nõude rikkumine toetussummast 4%, nõuet kontrolliti ka kaks aastat tagasi ja leiti rikkumine, mille puhul vähendamine toetussummast oli 7%. Sellisel juhul on tegemist korduvusega ja rikkumine leitakse järgmise tehte abil: $4\% \times 2 = 8\%$. Aluseks võetakse käesoleva aasta % seetõttu, et kui taotleja on küll rikkunud, kuid väiksemas ulatuses kui varem, siis tähendab, et ta on kasutusele võtnud parandusmeetmeid.

1. MAK 2014+ toetuse saaja teavitab avalikkust, et asjakohane tegevus on viidud ellu või viiakse ellu EAFRD-st saadud toetuse abil. Avalikkuse teavitamiseks tähistab toetuse saaja asjakohase toetatava tegevuse „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” logo (edaspidi arengukava logo) ja Euroopa Liidu embleemiga (edaspidi embleem).

RASKUS	Koef. 0,1. Väga väike mõju nõude eesmärgile, avalikkuse teavitamine on toimunud ka toetuse saajate nimekirjade avaldamisena PRIA kodulehel.
ULATUS	100% kui arengukava logo ja embleem puudub või 50% kui arengukava logo olemas, aga embleem puudub või vastupidi, või ei vasta need kehtestatud nõuetele.
KESTUS	Koef. 0,1. Rikkumine on võimalik lõpetada väga lühikese ajaga ja väheste vahenditega.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel on 1% MAK 2014+ toetusliigi toetussummast, mille osas ei ole toetuse saamisest avalikkust nõuetekohaselt teavitatud.

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient*ulatuse %* kestuse koefitsient. Näiteks $0,1 \times 50 \times 0,1 = 0,50\%$.

BAASNÕUDED

1. Poollooduslikku kooslust ei tohi kahjustada (nõude eiramise korral puudus KPLK1).

RASKUS	Koef. 2,0 (mõju nõude eesmärgile oluline) – poollooduslikku kooslust on kahjustatud, kuid tegemist ei ole loodusdirektiivi esmatähtsate liikide kasvukohta/elupaiga või poolloodusliku kooslusega. Koef. 3,0 (mõju nõude eesmärgile väga suur) – kahjustatud on loodusdirektiivi esmatähtsate liikide kasvukohta/elupaika või poollooduslikku kooslust.
ULATUS	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	Koef. 1,0 (kergesti eemaldatav mõju) – elupaik taastub hinnanguliselt 1. aastaga. Koef. 2,0 (raskesti eemaldatav mõju) – elupaiga taastumine võtab aega rohkem kui 1 aasta. Koef. 3,0 (püsiv mõju) – elupaik ei taastu

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 100 % toetussummast

Esmatähtsad liigid on loodusdirektiivi lisas II loetletud liigid, kelle nime juurde on märgitud tärn (*). Esmatähtsad elupaigatüübid on loodusdirektiivi lisas I loetletud elupaigatüübid, mille nimetuse juurde on märgitud tärn (*). Esmatähtsad poollooduslikud kooslused on rannaniit (1630), puisniit (6530), loopealsed (6280) ja liigirikkad niidud lubjavesel pinnasel (6270).

Ulatus:

- 1) Juhul kui kõik taotleja alad on sama ühikumääraga, leitakse ulatus järgneva valemiga:

$$\frac{\text{KPLK 1 nõuet rikutud alade kogupindala} \times 100}{\text{kontrollis kindlakstehtud PLK alade kogupindala}^*}$$

* Kindlakstehtud pind – toetuse arvutamisel aluseks võetav pind. Kui kindlakstehtud PLK alade kogupind on suurem kui taotletud pind, siis on aluseks taotletud kogupind.

- 2) Juhul kui taotleja alad paiknevad erinevatel kooslusetüüpidel ja/või hooldatakse erineval viisil, tuleb ulatuse määramisel arvestada ka erinevate ühikumäärade (valemis ÜM) alusel

leitnud keskmist ühikumäära. Ulatus arvutuskäik koosneb sellisel juhul järgnevatest etappidest:

I etapp - arvutatakse kindlakstehtud PLK alade pindalade baasil antud taotleja PLK toetuse keskmine ühikumäär hektari kohta järgneva valemiga:

$$\frac{\text{ÜM A PLK alade kogupind} * \text{A ühikumäär} + \text{ÜM B PLK alade kogupind} * \text{B ühikumäär} + \text{jne}}{\text{kontrollis kindlakstehtud PLK alade kogupindala}}$$

* Kui ühikumäära kindlakstehtud kogupind on suurem kui taotletud pind, siis on aluseks ühikumäära taotletud pind.

II etapp - arvutatakse kindlakstehtud KPLK1 rikkumisega pindade baasil antud taotleja PLK toetuse nõuet rikitud pinna keskmine ühikumäär hektari kohta järgneva valemiga:

$$\frac{\text{ÜM A PLK alade kogupind} * \text{A ühikumäär} + \text{ÜM B PLK alade kogupind} * \text{B ühikumäär} + \text{jne}}{\text{KPLK 1 nõuet rikitud alade kogupindala}}$$

* Kui ühikumäära kindlakstehtud rikkumisega alade kogupind on suurem kui taotletud pind, siis on aluseks ühikumäära taotletud pind.

III etapp – arvutatakse rikkumise ulatus %

$$\frac{\text{KPLK 1 nõuet rikitud alade kogupindala} * \text{PLK toetuse nõuet rikitud pinna keskmine ÜM} * 100}{\text{Kontrollis kindlakstehtud PLK alade kogupindala} * \text{PLK toetuse keskmine ÜM}}$$

* Kui ühikumäära rikkumisega alade kogupind on suurem kui taotletud pind ühikumääras, siis on aluseks ühikumäära taotletud pind.

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient*ulatus %* kestuse koefitsient.

2. Põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaal tehtud tegevuste kohta kantakse andmed veeseaduse alusel peetavasse põlluraamatusse (nõude eiramise korral puudus KPLK2).

RASKUS	Koef. 0,2 (mõju nõude eesmärgile on vähene) – andmed ei vasta reaalsele olukorrale. Puudub ülevaade põllul tehtud töödest.
ULATUS	Rikkumisega pinna suurus leitakse:

	Kui PLK ala kohta puuduvad kõik andmed, siis 100 % PLK ala kindlakstehtud pinnast loetakse rikutud pinnaks. Kui PLK ala kohta puuduvad andmed osaliselt, siis loetakse 50% PLK ala kindlakstehtud pinnast rikutud pinnaks. Arvutatakse rikkumisega alade kogupind ja rikkumise % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast. Kui põlluraamat puudub, siis on ulatus 100%.
KESTUS	Koef. 0,1 (<i>kergesti eemaldatav mõju</i>) – puuduvad andmed on võimalik usaldusväärset taastada. Koef. 0,2 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – puuduvad andmed, mida ei saa usaldusväärset taastada.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 4 % toetussummast

Ulatus: määratakse valemiga

$$\frac{\text{KPLK 2 nõuet rikutud alade kogupindala} \cdot 100}{\text{kontrollis kindlakstehtud PLK alade kogupindala}}$$

Näide:

Ulatuse leidmine: Taotlejal on 3 ala kindlakstehtud kogupindalaga 10 ha; ühe põllu kohta, mille pind on 2 ha, puudub põlluraamatust niitmistöde teostamise aeg. Rikkumine kogu põllumajandusmaast $100 \times 1 / 10 = 10\%$.

Toetussumma vähendamine: $0,2 \times 10 \times 0,2 = 0,4\%$.

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient.

3. Poolloodusliku koosluse esinemisalal, mille kohta toetust taotletakse, peab olema kohapeal visuaalselt tuvastatav piir, sealjuures peab piir võimaldama eristada alasid taotletud toetuse ühikumäära järgi (nõude eiramise korral puudus KPLK3).

RASKUS	Koef. 0,25 (<i>mõju nõude eesmärgile on oluline</i>) – visuaalse piiri puudumise või osalise puudumise tõttu ei ole võimalik mõõteobjekti (taotletavat ala) looduses üheselt defineerida.
ULATUS	Rikkumisega pinna suurus leitakse: Kui PLK alal puudub visuaalne piir osaliselt, siis loetakse 50% PLK ala kindlakstehtud pinnast rikutud pinnaks. Rikkumisega PLK alade pinnad liidetakse kokku ja rikkumise % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast.
KESTUS	Koef. 0,1 (<i>kergesti eemaldatav mõju</i>) – nõude täitmine on kergesti organiseeritav ja võimalik täita käesoleval aastal. Koef. 0,2 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – nõude täitmist ei ole võimalik samal aastal organiseerida.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 5 % toetussummast

Ulatus: määratakse valemiga

$$\frac{\text{KPLK3 nõuet rikutud alade kogupindala} \cdot 100}{\text{kontrollis kindlakstehtud PLK alade kogupindala}}$$

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient.

PÕHITEGEVUSE NÕUDED:

4. Niidetaval poollooduslikul kooslusel on hekseldamine keelatud. Karjatavat kooslust, on lubatud üle niita või hekseldada üksnes Keskkonnaameti kirjalikul nõusolekul ning kui enne üleniitmist või hekseldamist on täidetud karjatamisele sätestatud tingimused § 10 lõike 3 alusel (nõude eiramise korral puudus KPLK4).

RASKUS	<p>Koef. 0,3 (<i>mõju nõude eesmärgile vähene</i>) – karjatavat PLK ala on hekseldatud Keskkonnaameti nõusolekuta, nõuetekohase karjatamise järgselt.</p> <p>Koef. 0,5 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – PLK ala on hekseldatud, hekslit on koristatud, kuid mitte nõuetekohaselt.</p> <p>Koef. 1,5 (<i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i>) – PLK ala on hekseldatud ning hekslit ei ole koristatud.</p>
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala erinevate ühikumäärade kaupa ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast, arvestades arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	<p>Koef. 0,1 (<i>kergesti eemaldatav mõju</i>) – taotleja on koristanud heksli Keskkonnaameti poolt täiendavalt määratud tähtajaks.</p> <p>Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – hekslit ei ole võimalik käesoleval aastal koristada või ei ole hekslit koristatud Keskkonnaameti poolt täiendavalt määratud tähtajaks.</p>

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 100 % toetussummast

* Ulatus leitakse sarnaselt baasnõudega 1 (KPLK1) (käesoleva dokumendi lk 2).

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient*ulatuse %* kestuse koefitsient.

5. Karjatavale poolloodusliku koosluse alale, kuhu Keskkonnaamet on andnud kirjaliku nõusoleku ala üle niitmiseks või hekseldamiseks, võib vajaduse korral Keskkonnaamet seada tingimuseks niite või heksli kokkukogumise (nõude eiramise korral puudus KPLK5).

RASKUS	<p>Koef. 0,1 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – karjataval alal on niidet või hekslit kokku kogutud, kuid mitte nõuetekohaselt.</p> <p>Koef. 0,2 (<i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i>) – karjataval alal on niite või heksel jäetud nõuetekohaselt kokku kogumata.</p>
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära..
KESTUS	Koef. 0,5 (<i>kergesti eemaldatav mõju</i>) – taotleja on niite või heksli kokku kogunud Keskkonnaameti poolt täiendavalt määratud tähtajaks.

	Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – niidet või hekslit ei ole võimalik kokku koguda või ei ole taotleja seda teinud Keskkonnaameti poolt täiendavalt määratud tähtajaks.
--	---

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 20 % toetussummast

* Ulatus leitakse sarnaselt baasnõudega 1 (KPLK1) (käesoleva dokumendi lk 2).

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient.

6. Poolloodusliku koosluse heas seisundis hoidmise või seisundi parendamise eesmärgil on Keskkonnaametil õigus seada ala hooldamiseks lisatingimusi (puittaimestiku eemaldamine, koosluse üle niitmine või hekseldamine, koosluse jagamine väiksemateks kopliteks) (nõude eiramise korral puudus KPLK6).

RASKUS	<p>Koef. 0,1 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – tegemist ei ole loodusdirektiivi esmatahtsate liikide kasvukohta/elupaiga või poolloodusliku kooslusega, kus Keskkonnaameti seatud täiendavad hooldamise lisatingimused on nõuetekohaselt täitmata.</p> <p>Koef. 0,2 (<i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i>) – tegemist on loodusdirektiivi esmatahtsate liikide kasvukohta/elupaiga või poolloodusliku kooslusega, kus Keskkonnaameti seatud täiendavad hooldamise lisatingimused on nõuetekohaselt täitmata.</p>
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	<p>Koef. 0,2 (<i>kergesti eemaldatav mõju</i>) – taotleja on teostanud täiendavad tööd Keskkonnaameti poolt täiendavalt määratud tähtajaks.</p> <p>Koef. 0,5 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – käesoleval aastal ei ole võimalik saavutada koosluse seisundi paranemist või ei ole taotleja täiendavaid töid teinud Keskkonnaameti poolt täiendavalt määratud tähtajaks.</p>

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 10 % toetussummast

Esmatahtsad liigid on loodusdirektiivi lisas II loetletud liigid, kelle nime juurde on märgitud tärn (*). Esmatahtsad elupaigatüübid on loodusdirektiivi lisas I loetletud elupaigatüübid, mille nimetuse juurde on märgitud tärn (*). Esmatahtsad poollooduslikud kooslused on rannaniit (1630), puisniit (6530), loopealsed (6280) ja liigirikad niidud lubjavesel pinnasel (6270).

* Ulatus leitakse sarnaselt baasnõudega 1 (KPLK1) (käesoleva dokumendi lk 2).

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient.

7. Taotleja peab poollooduslikku kooslust hooldama viisil, mis on saanud Keskkonnaameti nõusoleku taotlusperioodil või ei ole täidetud taotlusperioodil kinnitatud rannaala lisategevuse nõuet (nõude eiramise korral kohapealses kontrollis puudus KPLK20, administratiivses kontrollis RT682).

Liigikaitseliselt oluline rannaala, kus hooldustoetuse taotleja valib lisategevuse, peab 1. oktoobriks vastama järgmistele nõuetele:

- ala peab olema ülepinnaaliselt vähemalt 75% ulatuses madalaks söödud rohustuga ja 25% ulatuses peab olema rohustu valdavalt söödud;
- alal olevad madalamad kohad, nagu lõukad, lombid jt väikeveekogud, peavad olema hooldatud;
- ala peab olema vähemalt 75% ulatuses avatud veepiiriga;
- alal ei tohi esineda puittaimestikku, va koduloomade varjekohad.

RASKUS	<p>Koef. 0,26 (<i>mõju nõude eesmärgile vähene</i>) – KN kooslust, kuhu taotleti toetust karjatamise teel hooldamiseks, on hooldatud niitmise teel. Taotleja on esitanud avalduse hooldamisvõtte muutmiseks.</p> <p>Koef. 0,35 (<i>mõju nõude eesmärgile vähene</i>) – KN kooslust, kuhu taotleti toetust karjatamise teel hooldamiseks, on hooldatud niitmise teel. Taotleja ei ole esitanud avaldust hooldamisvõtte muutmiseks.</p> <p>Koef. 0,36 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) - MN kooslusel, kuhu valiti rannaala lisategevuse täitmise nõue on karjatatud, kuid lisategevuse nõuet ei ole täidetud. Taotleja on esitanud avalduse lisategevuse nõudest loobumiseks.</p> <p>Koef. 0,44 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – MN kooslust, kuhu taotleti toetust karjatamise teel hooldamiseks, on hooldatud niitmise teel. Taotleja on esitanud avalduse hooldamisvõtte muutmiseks.</p> <p>Koef. 0,45 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) - MN kooslusel, kuhu valiti rannaala lisategevuse täitmise nõue on karjatatud, kuid lisategevuse nõuet ei ole täidetud. Taotleja ei ole esitanud avaldust lisategevuse nõudest loobumiseks.</p> <p>Koef. 0,55 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – MN kooslust, kuhu taotleti toetust karjatamise teel hooldamiseks, on hooldatud niitmise teel. Taotleja ei ole esitanud avaldust hooldamisvõtte muutmiseks.</p> <p>Koef. 0,64 (<i>mõju nõude eesmärgile on oluline</i>) - MN kooslusel, kuhu valiti rannaala lisategevuse täitmise nõue on niidetud. Taotleja on esitanud avalduse lisategevuse nõudest loobumiseks ja hooldamisvõtte muutmiseks, ühtlasi annab KeA nõusoleku hooldamisvõtet muuta.</p> <p>Koef. 0,75 (<i>mõju nõude eesmärgile on oluline</i>) - MN kooslusel, kuhu valiti rannaala lisategevuse täitmise nõue on niidetud. Taotleja ei ole esitanud avaldust lisategevuse nõudest loobumiseks ja hooldamisvõtte muutmiseks.</p> <p>Koef. 0,8 (<i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i>) – puisniitu on hooldatud karjatamise teel, karjatamise eelset ega karjatamise järgset niitmist ei ole teostatud.</p>
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – nõuet on võimalik täita järgmisel aastal.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 80% toetussummast

Sanktsioneeritavad ei ole juhud, kui taotleja taotleb MN või KN koosluse alale niitmise toetust, kuid tegelikult teostab alal nõuetekohase karjatamise. Samuti ei hinnata maatriksiga puiskarjamaa hooldamist niitmise teel kui niitmine on nõuetekohaselt teostatud.

* Ulatus leitakse sarnaselt baasnõudega 1 (KPLK1) (käesoleva dokumendi lk 2).

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient.

Juhul kui nõude rikkumine on toimunud mitmel erineval koosluse tüübil, hinnatakse rikkumist (raskus, ulatus, kestus) iga koosluse tüübi kohta eraldi ning lõplik toetussumma vähenduse protsent saadakse liites kokku kõigi kooslusetüüpide vähenduse protsendid.

Juhul kui taotleja soovib hooldamisvõtet muuta, on tal võimalus esitada toetuse taotluse muutmisavaldus vastava ala osas. Maatriksiga hinnatakse ka neid taotlejaid, kes on muutmisavalduse esitanud. Kui taotleja on esitanud enne kohapealsest kontrollist teada saamist hooldamisvõtte muutmise avalduse, siis Keskkonnaameti maahoolduse piirkondlik spetsialist kannab hindamise tulemused PLK toetuse muudatusavalduse administratiivse kontrolli aktile. Muutmisavaldust loetakse sellisel juhul leevendavaks asjaoluks ja puudusekoodina rakendatakse **RT682** (nõude rikkumine ei lähe korduvuse arvestusse).

8. Poolloodusliku koosluse esinemisala ei tohi niita enne 10. juulit. Kui Keskkonnaamet on andnud nõusoleku, et niitmine võib toimuda alates muust tähtpäevast või kui muu tähtpäev on ette nähtud kaitse-eeskirjas, kaitsekorralduskavas või liigi kaitse ja ohjamise niita enne nimetatud tähtpäeva (nõude eiramise korral puudus KPLK7).

RASKUS	Koef. 0,2 (<i>mõju nõude eesmärgile vähene</i>) – töödega on alustatud kuni 10 päeva enne lubatud kuupäeva. Koef. 0,4 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – töödega on alustatud 11-20 päeva enne lubatud kuupäeva. Koef. 0,6 (<i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i>) – töödega on alustatud rohkem kui 20 päeva enne lubatud kuupäeva.
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – nõude täitmine on võimalik järgmisel aastal.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 60 % toetussummast

* Ulatus leitakse sarnaselt baasnõudega 1 (KPLK1) (käesoleva dokumendi lk 2).

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient* ulatuse %* kestuse koefitsient.

9. Niidetav poollooduslik kooslus peab olema niidetud ja niide kokku kogutud 1. septembriks (nõude eiramise korral puudus KPLK8).

RASKUS	Koef. 1,05 (<i>mõju nõude eesmärgile on väga suur</i>) – ala on nõuetekohaselt niitmata või on niide maas.
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	Koef. 0,1 (<i>kergesti eemaldatav mõju</i>) - taotleja on teostanud täiendavad tööd Keskkonnaameti poolt täiendavalt määratud tähtajaks. Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) - käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita või ei ole taotleja teinud töid Keskkonnaameti poolt täiendavalt määratud tähtajaks.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 100 % toetussummast

* Ulatus leitakse sarnaselt baasnõudega 1 (KPLK1) (käesoleva dokumendi lk 2).

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient.

Kui tähtajaks ei ole saadud hooldustöid teha vääramatu jõu või erandlike asjaolude tõttu ja selle kohta on taotlejal tehtud õigeaegne teavitus (hiljemalt 15 tööpäeva jooksul pärast erandlike asjaolude ilmnemist), siis vääramatu jõu ja erandlike asjaolude tõendatuse korral puudus KPLK8A.

RASKUS	Koef. 0,81 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – üle 15 ha suurune ala on niidetud, kuid niide on maha jäänud. Koef. 0,85 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – 15 ha suurune või väiksem ala on niidetud, kuid niide on maha jäänud. Koef. 1,0 (<i>mõju nõude eesmärgile on väga suur</i>) – ala on niitmata.
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) - käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita.

Maksimaalne vähendus rikkumisel 100 % toetussummast

10. Kokkukogutud niide peab olema alalt ära viidud niitmisele järgneva aasta 1. aprilliks kui Keskkonnaamet ei näe ette teisiti (nõude eiramise korral puudus KPLK9).

RASKUS	Koef. 0,1 (<i>mõju nõude eesmärgile vähene</i>) – ära vedamata on kuni 5 heinakuhja, heina- või silopalli 1 ha kohta. Koef. 0,15 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – ära vedamata on 6-15 heinakuhja, heina- või silopalli 1 ha kohta.
--------	--

	Koef. 0,2 (<i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i>) – ära vedamata on üle 15 heinakuhja, heina- või silopalli 1 ha kohta.
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	Koef. 0,5 (<i>kergesti eemaldatav mõju</i>) – taotleja on teostanud niite äravedamise alalt Keskkonnaameti poolt täiendavalt määratud tähtajaks. Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita või ei ole taotleja teinud töid Keskkonnaameti poolt täiendavalt määratud tähtajaks.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 20 % toetussummast

* Ulatus leitakse sarnaselt baasnõudega 1 (KPLK1) (käesoleva dokumendi lk 2).

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient.

11. Puisniidul on lubatud karjatamine, kui ala on eelnevalt niidetud ja niide kokku kogutud (nõude eiramise korral puudus KPLK10).

RASKUS	Koef. 0,7 (<i>mõju nõude eesmärgile on väga suur</i>) – puisniidul on karjatatud enne niitmist või niite kokku kogumist.
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – nõuet on võimalik täita järgmisel aastal.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 70 % toetussummast

* Ulatus leitakse sarnaselt baasnõudega 1 (KPLK1) (käesoleva dokumendi lk 2).

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient.

12. Niidetava poolloodusliku koosluse esinemisala, mis on suurem kui 15 hektarit, välja arvatud puisniit, tuleb niita keskelt-lahku, servast-serva või muul meetodil, kui Keskkonnaamet on andnud selleks nõusoleku. Tööde alustamisest tuleb teavitada Keskkonnaametit (nõude eiramise korral puudus KPLK11).

RASKUS	Koef. 0,1 (<i>mõju nõude eesmärgile vähene</i>) – niitmise on alustatud pärast 31. juulit. Koef. 0,2 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – niitmise on alustatud ajavahemikul 6.-31. juuli.
--------	---

	Koef. 0,4 (<i>mõju nõude eesmärgile väga oluline</i>) – niitmise on alustatud enne 6. juulit.
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – nõuet on võimalik täita järgmisel aastal.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 40 % toetussummast

* Ulatus leitakse sarnaselt baasnõudega 1 (KPLK1) (käesoleva dokumendi lk 2).

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient.

13. Poolloodusliku koosluse esinemisalal tuleb alustada karjatamisega kaitse-eeskirjas, kaitsekorralduskavas või liigi kaitse ja ohjamise tegevuskavas sätestatud tähtpäeval. Kui tähtpäeva ei ole sätestatud, võib karjatamisega alustada taotleja valitud ajal, kui Keskkonnaamet on andnud selleks nõusoleku (nõude eiramise korral puudus KPLK12).

RASKUS	Koef. 0,2 (<i>mõju nõude eesmärgile vähene</i>) – töödega on alustatud kuni 10 päeva enne lubatud kuupäeva. Koef. 0,4 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – töödega on alustatud 11-20 päeva enne lubatud kuupäeva. Koef. 0,6 (<i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i>) – töödega on alustatud rohkem kui 20 päeva enne lubatud kuupäeva.
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – nõuet on võimalik täita järgmisel aastal.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 60 % toetussummast

* Ulatus leitakse sarnaselt baasnõudega 1 (KPLK1) (käesoleva dokumendi lk 2).

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient.

14. Rannaalal tuleb alustada karjatamisega hiljemalt 31. mail või Keskkonnaameti poolt määratud kuupäeval. Kui muu tähtpäev on ette nähtud kaitse-eeskirjas, kaitsekorralduskavas või liigi kaitse ja ohjamise tegevuskavas, tuleb karjatamisega alustada nimetatud tähtpäeval (nõude eiramise korral puudus KPLK13)

RASKUS	Koef. 0,05 (<i>mõju nõude eesmärgile vähene</i>) – rannaalal ei ole karjatamisega alustatud hiljemalt 31. mail, kuid taotletaval alal ei esine pilliroogu sellisel määral, et on vajalik karjatamise teel pilliroogu tõrjuda. Koef. 0,1 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – rannaalal on karjatamisega alustatud pärast 31. maid, taotletaval alal esineb pilliroogu, mida tuleb kevadise karjatamisega tõrjuda.
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – nõuet on võimalik täita järgmisel aastal.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 10 % toetussummast

* Ulatus leitakse sarnaselt baasnõudega 1 (KPLK1) (käesoleva dokumendi lk 2).

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient.

15. Karjatamise tulemusena peab 1. oktoobriks kogu taotletaval alal olema visuaalselt tuvastatav, et loomad on alal toitunud selliselt, et rohustu on vähemalt 50 protsendi ulatuses madalaks söödud ning ülejäänud alal on rohustu valdavalt söödud (nõude eiramise korral puudus KPLK14).

RASKUS	Koef. 0,75 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – ala ei ole 1. oktoobriks nõuetekohaselt karjatatud, kuid kogu taotletaval alal on rohustu valdavalt söödud ning vähemalt 30% ulatuses on rohustu madalaks söödud. Koef. 1,05 (<i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i>) – ala ei ole 1. oktoobriks nõuetekohaselt karjatatud.
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – nõuet on võimalik täita järgmisel aastal.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel 100 % toetussummast

* Ulatus leitakse sarnaselt baasnõudega 1 (KPLK1) (käesoleva dokumendi lk 2).

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient.

Kui tähtajaks ei ole saadud hooldustöid teha vääramatust jõust või erandlikest asjaoludest tingituna ja selle kohta on taotlejal tehtud õigeaegne teavitatus (hiljemalt 15 tööpäeva jooksul pärast erandlike asjaolude ilmnemist), siis vääramatu jõu ja erandlike asjaolude tõendatuse korral puudus KPLK14A.

RASKUS	<p>Koef. 0,5 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – ala ei ole 1. oktoobriks nõuetekohaselt karjatatud, kuid kogu taotletaval alal on rohustu valdavalt söödud ning vähemalt 30% ulatuses on rohustu madalaks söödud.</p> <p>Koef. 0,8 (<i>mõju nõude eesmärgile suur</i>) – ala on karjatatud, kuid rohustu ei ole 30% ulatuses madalaks söödud või ei ole kogu taotletaval alal rohustu valdavalt söödud.</p> <p>Koef. 1,0 (<i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i>) – ala ei ole karjatatud.</p>
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) - käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita.

Maksimaalne vähendus rikkumisel 100 % toetussummast

16. Karjatatavat poollooduslikku kooslust võib enne karjatamist niita, kui arvestatakse määruse nr 38 § 9 lõikes 1 sätestatud, kui niitmine ja niite kokkukogumine toimub enne 1. augustit ning kui § 10 lõikes 3 sätestatud tingimused on täidetud (nõude eiramise korral puudus KPLK15).

RASKUS	<p>Koef. 0,1 (<i>mõju nõude eesmärgile vähene</i>) karjatataval alal, mida on niidetud enne 1.augustit, on niide jäänud 1.augustiks ilmastiku tõttu kokku kogumata.</p> <p>Koef. 0,3 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) karjatatavat ala on niidetud ilma Keskkonnaameti nõusolekuta pärast 31. juulit või on niide jäänud 1. augustiks kokku kogumata.</p>
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	<p>Koef. 0,5 (<i>kergesti eemaldatav mõju</i>) – taotleja on teostanud niite kokku kogumise ja äraveo taotletaval alal Keskkonnaameti poolt täiendavalt määratud tähtajaks.</p> <p>Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita või ei ole taotleja teinud töid Keskkonnaameti poolt täiendavalt määratud tähtajaks.</p>

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel 30 % toetussummast

* Ulatus leitakse sarnaselt baasnõudega 1 (KPLK1) (käesoleva dokumendi lk 2).

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient.

17. Poollooduslikul kooslusel, mille kohta toetust taotletakse, on keelatud anda loomale lisaööta (nõude eiramise korral puudus KPLK16).

RASKUS	Koef. 0,2 (<i>mõju nõude eesmärgile oluline</i>) – karjatataval alal on tuvastatud lisaööta, kuid lisaöötmise ala ei ole loomade poolt tallatud või on alal sööt, mis kooslust väetab, kuid millel puudub seemneline levik.
--------	--

	Koef. 0,4 (<i>mõju nõude eesmärgile väga suur</i>) – karjatataval alal on tuvastatud lisaõöt ning lisaõötmise ala on loomade poolt tugevalt tallatud või on alal seemnelise levikuga lisaõöt.
ULATUS*	Arvutatakse rikkumisega alade kogupindala ühikumäärade kaupa kokku ning rikkumise ulatuse % leitakse kindlakstehtud PLK alade kogupinnast hektarites, arvestades keskmist ühikumäära.
KESTUS	Koef. 0,5 (<i>kergesti eemaldatav mõju</i>) – taotleja on lisaõöda Keskkonnaameti poolt täiendavalt määratud 5 päeva jooksul alalt koristanud. Koef. 1,0 (<i>raskesti eemaldatav mõju</i>) – käesoleval aastal ei ole võimalik nõuet täita või ei ole taotleja koristanud lisaõöta Keskkonnaameti poolt täiendavalt määratud tähtajaks.

Maksimaalne vähendamine esmasel rikkumisel 40 % toetussummast

* Ulatus leitakse sarnaselt baasnõudega 1 (KPLK1) (käesoleva dokumendi lk 2).

Toetussumma vähendamise % leitakse korrutisega: raskuse koefitsient x ulatuse % x kestuse koefitsient.